

Õppekava	RÕK
Valdkond	Sotsiaalsained, loodusained (inimgeograafia)
Kursuse nimetus	Rahvastik ja majandus
Õpetamise aeg	10.klass
Eelduskursused	Põhikooli geograafia
Lõiming	Bioloogia, ühiskonnaõpetus, ajalugu, füüsika, keemia, matemaatika
Õppetöö korraldus	35 tundi
Kursuse eesmärk	• on omandanud süsteemse ülevaate looduses ja ühiskonnas toimuvatest nähtustest ja protsessidest, nende ruumilisest esinemisest, vastastikustest seostest ning arengust; • märkab ja teeb vahet kohalikel, regionaalsetel ning globaalsetel sotsiaal-majanduslikel ja keskkonnaprobleemidel ning osaleb aktiivse maailmakodanikuna nende lahendamisel; • rakendab geograafiaprobleeme lahendades teaduslikku meetodit; • mõistab inimtegevuse võimalusi ja tagajärgi erinevates geograafilistes tingimustes, väärtustades nii kodukoha kui ka teiste piirkondade looduslikku ja kultuurilist mitmekesisust ning jätkusuutlikku arengut; • leiab nii eesti- kui ka võõrkeelsetest teabeallikatest geograafiaalast infot, hindab seda kriitiliselt ning teeb põhjendatud järeldusi ja otsuseid; • on omandanud ülevaate geograafiaga seotud elukutsetest, rakendab geograafias omandatud teadmisi ja oskusi igapäevaelus ning arvestab neid elukutset valides
Kursuse lühikirjeldus	Geograafia areng ja peamised uurimisvaldkonnad. Nüüdisaegsed uurimismeetodid geograafias. Rahvastiku paiknemine ja tihedus, seda mõjutavad tegurid. Maailma rahvaarv ja selle muutumine. Demograafiline üleminek. Rahvastiku struktuur ja selle mõju riigi arengule. Sündimust ja suremust mõjutavad tegurid. Rahvastikupoliitika. Rände põhjused ning liigitamine. Peamised rändevood maailmas. Rände tagajärjed. Pagulasprobleemid maailmas. Asustuse areng maailmas ning asulate paiknemist mõjutavad tegurid eri aegadel. Linnad ja maaasulad arenenud ja arengumaades. Linnastumise kulg maailmas. Linnade sisestruktuur ning selle muutumine. Linnastumisega kaasnevad probleemid arenenud ja arengumaades. Linnakeskkond ja selle planeerimine. Muutused majanduse struktuuris ja hõives. Tootmist mõjutavad tegurid ning muutused tootmise paigutuses. Rahvusvahelised firmad. Autotööstus. Turismi areng. Turismi roll riigi majanduses ja mõju keskkonnale. Transpordi areng ja mõju maailmamajandusele. Rahvusvaheline kaubandus. Riikide liigitamine arengutaseme ja panuse järgi maailmamajandusse. Arengutaseme mõõtmine. Eri arengutasemega riigid. Agraar-, tööstus- ja infoühiskonna rahvastik, majandus ning ruumiline korraldus. Üleilmastumine ja maailmamajanduse areng.
Kursuse õpitulemused	Kursuse läbinud õpilane: 1. analüüsib temaatiliste kaartide ja statistiliste andmete põhjal rahvastiku paiknemist ning tihedust maailmas, etteantud regioonis või riigis;

	2. <i>analüüsib demograafilise ülemineku teooriale toetudes rahvaarvu muutumist maailmas, etteantud regioonis või riigis ning seostab seda arengutasemega;</i> 3. <i>analüüsib rahvastikupüramiidi järgi etteantud riigi rahvastiku soolis-vanuselise struktuuri ning selle mõju majanduse arengule;</i> 4. <i>võrdleb sündimust ja suremust arenenud ja arengumaades ning selgitab erinevuste peamisi põhjusi;</i> 5. <i>toob näiteid rahvastikupoliitika ja selle vajalikkuse kohta;</i> 6. <i>teab rände liike ja rahvusvaheliste rännete peamisi suundi ning analüüsib etteantud piirkonna rännet, seostades seda peamiste tõmbe- ja tõuketeguritega;</i> 7. <i>analüüsib rändega kaasnevaid positiivseid ja negatiivseid tagajärgi lähte- ja sihtriigile ning mõjusid elukohariiki vahetanud inimesele;</i> 8. <i>analüüsib teabeallikate põhjal etteantud riigi rahvastikku (demograafilist situatsiooni), rahvastikuprotsesse ja nende mõju riigi majandusele;</i> 9. <i>väärtustab kultuurilist mitmekesisust, on salliv teiste rahvaste kommete, traditsioonide ja religiooni suhtes, võrdleb linnu ning maa-asulaid arenenud ja arengumaades;</i> 10. <i>analüüsib linnastumise kulgu ja erinevusi arenenud ja arengumaades;</i> 11. <i>analüüsib etteantud info põhjal linna sisestruktuuri ning selle muutusi;</i> 12. <i>toob näiteid arenenud ja arengumaade suurlinnade planeerimise ning sotsiaalsete ja keskkonnaprobleemide kohta;</i> 13. <i>analüüsib kaardi ja muude teabeallikate põhjal etteantud riigi või piirkonna asustust;</i> 14. <i>on omandanud ülevaate maailma linnastunud piirkondadest, nimetab ning näitab kaardil maailma suuremaid linnu ja linnastuid. analüüsib teabeallikate põhjal riigi majandusstruktuuri ja hõivet ning nende muutusi;</i> 15. <i>analüüsib tootmise paigutusnihkede tänapäeval kõrgtehnoloogilise tootmise näitel;</i> 16. <i>analüüsib tööstusettevõtte tootmiskorraldust ja paigutusnihkede autotööstuse näitel;</i> 17. <i>toob näiteid tehnoloogia ja tootearenduse mõju kohta majanduse arengule;</i> 18. <i>analüüsib etteantud teabeallikate järgi riigi turismimajandust, selle arengueeldusi, seoseid teiste majandusharudega, rolli maailmamajanduses ning mõju keskkonnale;</i> 19. <i>teab arengutaseme näitajaid ning riikide rühmitamist nende alusel;</i> 20. <i>iseloomustab agraar-, industriaal- ja infoühiskonna rahvastikku, asustust, majandust ning selle ruumilist korraldust;</i> 21. <i>selgitab globaliseerumise eri aspekte, toob näiteid selle mõju kohta arenenud ja arengumaadele;</i>

	22. võrdleb ja analüüsib teabeallikate põhjal riikide arengutaset ning riigisiseseid arenguerinevusi; 23. on omandanud ülevaate maailma poliitilisest kaardist, nimetab ja näitab kaardil kõik Euroopa riigid ja pealinnad ning maailma suuremad riigid; 24. analüüsib teabeallikate järgi riigi transpordigeograafilist asendit ja transpordi osa riigi majanduses; 25. analüüsib maailmakaubanduse peamisi kaubavoogusid.
Hindamisviis	<i>Kursusehinde moodustavad kaks arvestuslikku tööd (Rahvastik, ränded, linnastumine; firmad, tööstus, turism) ja 3 iseseisvat hindelist tööd (tv hinne, rännete kaardistamine, ühe riigi kohta tööleht), mille kokkuvõttev hinne moodustab kolmanda arvestusliku hinde</i>
Õppekirjandus Õppematerjalid Lisamaterjalid Lingid	Ülle Liiber „Geograafia Gümnaasiumile. Rahvastik ja majandus I kursus“ 2013 Tartu Sulev Mäeltsemees „Maailma ühiskonnageograafia gümnaasiumile 1.osa“ 2003 Avita; Maailma ühiskonnageograafia töövihik 1.osa Avita Opiq.ee, e-koolikott.ee
Vastutav õppetool	<i>Loodusainete õppetool</i>
Kursuse väljund	<i>Ettevalmistus olümpiaadiks, , ainevõistlusteks, komplekseksamiks, ülikooli geograafiateaduskonda õppima asumiseks.</i>